

ADVIES Nr. 1.613

Zitting van donderdag 31 mei 2007

Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 5 tot 14 van de wet ...houdende diverse arbeidsbepalingen - gebruik van de elektronische handtekening voor het sluiten van arbeidsovereenkomsten en het elektronisch versturen en opslaan van bepaalde documenten in het kader van de individuele arbeidsrelatie

x   x   x

2.221-2

ADVIES Nr. 1.613

Onderwerp : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 5 tot 14 van de wet ... houdende diverse arbeidsbepalingen - gebruik van de elektronische handtekening voor het sluiten van arbeidsovereenkomsten en het elektronisch versturen en opslaan van bepaalde documenten in het kader van de individuele arbeidsrelatie

---

Bij brief van 12 april 2007 heeft de heer P. VANVELTHOVEN, minister van Werk, het advies van de Nationale Arbeidsraad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit met voormeld onderwerp.

De Commissie voor individuele arbeidsverhoudingen werd belast met het onderzoek van dit ontwerp van koninklijk besluit.

De Commissie heeft kunnen een beroep doen op de medewerking van de vertegenwoordigers van de beleidscellen van de minister van Werk en van de Staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging.

Op verslag van deze Commissie heeft de Raad tijdens zijn zitting van 31 mei 2007 volgend advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INHOUD EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Het ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit strekt er toe uitvoering te geven aan de artikelen 5 tot 14 van de wet ... houdende diverse arbeidsbepalingen - gebruik van de elektronische handtekening voor het sluiten van arbeidsovereenkomsten en het elektronisch versturen en opslaan van bepaalde documenten in het kader van de individuele arbeidsrelatie.

Voormelde artikelen van de wet houdende diverse arbeidsbepalingen schrijven in de diverse wettelijke bepalingen inzake arbeidsovereenkomsten in het algemeen of inzake specifieke arbeidsovereenkomsten in dat een arbeidsovereenkomst die ondertekend wordt met behulp van een elektronische handtekening die wordt gecreëerd door de elektronische identiteitskaart of door middel van een elektronische handtekening die voldoet aan dezelfde veiligheidsvoorwaarden als de elektronische handtekening die door de elektronische identiteitskaart wordt gecreëerd, wordt gelijk gesteld met een papieren arbeidsovereenkomst ondertekend door middel van een handgeschreven handtekening.

Bovendien wordt aan de Koning de bevoegdheid verleend om bij een bij Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Nationale Arbeidsraad te bepalen aan welke veiligheidswaarborgen andere systemen van elektronische handtekening dan de elektronische handtekening die door de elektronische identiteitskaart wordt gecreëerd, dienen te voldoen, opdat hun elektronische handtekening evenwaardig zou zijn als de elektronische handtekening die door de elektronische identiteitskaart wordt gecreëerd.

In uitvoering van deze bepalingen stelt het ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit de veiligheidswaarborgen vast waaraan andere systemen voor het gebruik van de elektronische handtekening dan de elektronische identiteitskaart dienen te beantwoorden opdat voor het aangaan van elektronische arbeidsovereenkomsten hun elektronische handtekening evenwaardig zou zijn als de elektronische handtekening die door de elektronische identiteitskaart wordt gecreëerd.

Het bepaalt voorts de procedure die gevolgd dient te worden om op de lijst van aanbieders van andere systemen voor het gebruik van de elektronische handtekening te komen die volgens het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid aan de gestelde veiligheidsvoorwaarden voldoen.

Het betreft een procedure van vrijwillige aangifte die voor juridische zekerheid zorgt bij enerzijds de aanbieders van een systeem van elektronische handtekening en anderzijds bij de werkgevers en werknemers.

De aanbieders moeten aantonen dat ze een gebruik maken van een elektronische handtekening die beantwoordt aan de veiligheidswaarborgen van een geavanceerde elektronische handtekening.

Het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid legt de lijst van aanbieders voor aan de minister van Werk. Indien de minister binnen een termijn van vijftien dagen geen opmerkingen formuleert, wordt de lijst als bekrachtigd beschouwd en wordt ze bekendgemaakt op de website van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid.

Tenslotte bepaalt het ontwerp de procedure en de redenen waarom men de naam van een aanbieder kan schrappen van de lijst. Die hebben te maken met foute informatie bij de indiening of met wijzigingen en tekorten aan het systeem.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. VOORAFGAANDELIJKE OPMERKINGEN

1. De Raad wenst vooreerst te herinneren aan het advies nr. 1.586 die hij op 19 december 2006 heeft uitgebracht met betrekking tot het juridisch kader voor het sluiten van elektronische arbeidsovereenkomsten en het gebruik van elektronische kennisgevingen in het arbeidsrecht.

In dat advies heeft de Raad vastgesteld dat de geldende wetgeving met betrekking tot de elektronische handtekening, de elektronische kennisgeving en de elektronische overeenkomsten geen voldoende rechtszekerheid biedt voor het sluiten van elektronische arbeidsovereenkomsten en het gebruik maken van elektronische kennisgevingen in de relatie werkgever - werknemer.

De Raad achtte dan ook een specifieke wetgevende regeling aangewezen waarbij een evenwicht gezocht wordt tussen enerzijds het juridisch mogelijk maken van het gebruik van nieuwe technologieën in de arbeidsrelatie en anderzijds het behoud van de beschermende en controlemaatregelen die het arbeidsrecht biedt.

De Raad heeft in zijn advies er ook de voorkeur aan gegeven om de elektronische handtekening te plaatsen door middel van de elektronische identiteitskaart omdat deze beantwoordt aan de hoogste veiligheidsnormen en dezelfde rechtsgeldigheid heeft als de geschreven handtekening. Andere systemen voor het creëren van een elektronische handtekening kunnen worden gebruikt op voorwaarde dat ze aan dezelfde veiligheidswaarborgen als de elektronische identiteitskaart beantwoorden.

2. De Raad heeft zich vragen gesteld omtrent de link tussen het ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit en de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten en het koninklijk besluit van 6 december 2002 houdende organisatie van de controle en de accreditatie van de certificatie-dienstverleners die gekwalificeerde certificaten afleveren. Voornoemde wet en uitvoeringsbesluit bevatten accrediteringsprocedures en controle- en sanctie-maatregelen.

De Raad is van oordeel dat voor de aanbieders van de systemen bedoeld in het ter advies voorgelegd koninklijk besluit eenzelfde garantie inzake accreditatie, controle en sanctie moet worden geboden.

B. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT DE TEKST VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT

De Raad heeft artikelsgewijs een onderzoek gewijd aan de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit en heeft hieromtrent volgende opmerkingen geformuleerd.

Artikel 1

Dit artikel bevat een aantal definities. De Raad heeft hieromtrent geen opmerkingen.

Artikel 2

De Raad stelt vast dat dit artikel bepaalt aan welke veiligheidswaarborgen de elektronische handtekening moet voldoen om gelijk gesteld te worden aan de elektronische handtekening die door de elektronische identiteitskaart wordt gecreëerd voor het sluiten van elektronische arbeidsovereenkomsten.

De omschrijving van de veiligheidswaarborgen waaraan de elektronische handtekening moet voldoen, is identiek aan de definitie van de geavanceerde elektronische handtekening in artikel 2, tweede lid, 2° van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten.

Het gaat om elektronische handtekening die wordt gebruikt als middel voor authenticatie en aan volgende eisen voldoet :

- a) zij is op een unieke wijze aan de ondertekenaar verbonden;
- b) zij maakt het mogelijk de ondertekenaar te identificeren;
- c) zij wordt aangemaakt met middelen die de ondertekenaar onder zijn uitsluitende controle heeft;
- d) zij is op zodanige wijze aan de gegevens waarop zij betrekking heeft verbonden, dat elke latere wijziging van de gegevens kan worden opgespoord.

Aangezien de geavanceerde elektronische handtekening dezelfde functionaliteiten biedt als de functionaliteiten die de traditioneel geschreven handtekening heeft, kan de Raad instemmen met dit artikel.

Artikel 3

De Raad stelt vast dat volgens dit artikel alle aanbieders van een systeem voor het gebruik van de elektronische handtekening vrijwillig door het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid kunnen laten vaststellen dat hun systeem beantwoordt aan de voorwaarden van een geavanceerde elektronische handtekening en dat de lijst van erkende aanbieders zal worden bekend gemaakt en geactualiseerd via de website van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid .

Hij heeft er kennis van genomen dat volgens de Europese regelgeving er geen verplichte voorafgaande erkenning van de aanbieders kan gevraagd worden. Vandaar dat gekozen werd voor een procedure van vrijwillige aangifte bij het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid.

De Raad staat positief ten aanzien van de tussenkomst van het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid aangezien op die wijze de sociale partners nauw bij de zaak betrokken worden.

Hij vestigt er evenwel de aandacht op dat de controle die het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid dient uit te oefenen, niet louter formeel mag zijn maar inhoudelijk en dat het Beheerscomité daarom over een technisch verslag van experts moet kunnen beschikken.

Gelet op de snelle technologische evolutie op informaticagebied en omdat er voldoende rechtszekerheid moet gewaarborgd zijn, acht de Raad het bovendien wenselijk dat het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid het aanvaarden van een aanbieder op de lijst in duur beperkt. Bij het verstrijken van deze termijn dient het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid het initiatief te nemen om na te gaan of de aanbieder nog steeds aan de veiligheidsvoorwaarden voldoet. Indien dit het geval is kan de duur verlengd worden. Zo niet dient de aanbieder van de lijst geschrapt te worden.

De Raad vraagt zich voorts af of de website van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid voldoende bekend is bij werkgevers en werknemers en of er niet zou kunnen gewerkt worden met een label als bewijs dat de aanbieder op de lijst staat en dat het door hem aangeboden systeem bijgevolg voldoet aan de wettelijke voorwaarden.

Met betrekking tot §4 van artikel 3 merkt de Raad op dat de notie elke "belangrijke" wijziging aan het systeem voor het gebruik van de elektronische handtekening die aan het Beheerscomité van de Kruispuntbank moet gemeld worden, een te ruime interpretatiemogelijkheid openlaat en bijgevolg rechtsonzekerheid meebrengt. Voor alle duidelijkheid stelt hij daarom voor artikel 3 §4 als volgt te formuleren :

"Elke belangrijke wijziging aan het systeem voor het gebruik van de elektronische handtekening moet bij het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid worden aangegeven volgens de bepalingen van § 2, samen met een toelichting van de kenmerken van het systeem voor het gebruik van de elektronische handtekening die zijn gewijzigd. Onder elke belangrijke wijziging moet worden verstaan elke wijziging aan het systeem voor het gebruik van de elektronische handtekening die een impact heeft op het naleven van de voorwaarden gesteld in artikel 2".

Artikel 4

De Raad stelt vast dat dit artikel de Kruispuntbank machtigt om de juistheid van de coördinaten opgegeven door de aanbieder te controleren en om alle stukken te verkrijgen die noodzakelijk zijn voor het onderzoek van de aangifte.

De Raad kan hiermee instemmen.

Artikel 5

De Raad merkt op dat dit artikel de gevallen regelt waarin het Beheerscomité van de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid de naam van een aanbieder van een systeem voor het gebruik van de elektronische handtekening van de lijst kan schrappen.

Hij stelt evenwel vast dat de rechtsgevolgen van de schrapping van de lijst van een aanbieder voor de werkgevers en de werknemers niet geregeld zijn. Zo rijzen er vragen betreffende de wijze waarop de werkgevers en werknemers op de hoogte zullen gebracht worden van de schrapping en vanaf welk ogenblik er geen juridische zekerheid meer is omtrent de elektronische handtekening.

De Raad vraagt dat deze kwestie zou verduidelijkt worden teneinde de rechtszekerheid te waarborgen.

Besluit

Onder voorbehoud van hierboven vermelde opmerkingen kan de Raad instemmen met de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit.

x   x   x

De Raad herinnert eraan dat hij in het advies nr. 1.586 van 19 december 2006 zich voorgenomen heeft om een evaluatie te maken van de toepassing in de praktijk van de nieuwe wetsbepalingen inzake het gebruik van de elektronische handtekening voor het sluiten van arbeidsovereenkomsten en het elektronisch versturen van bepaalde documenten in het kader van de individuele arbeidsrelatie. Hij zou het dan ook wenselijk vinden bij die gelegenheid over een verslag van de Kruispuntbank voor de sociale zekerheid te kunnen beschikken over de uitvoering van het koninklijk besluit zodat hij hiermee bij de globale evaluatie rekening kan houden.
